

Трансформація освіти в контексті процесів глобалізації

IHR INTERNATIONAL
HUMANITARIAN
RESEARCH CENTER

12 березня 2021 р.
м. Дніпро, Україна

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

Міжнародна
науково-практична
конференція

**Трансформація
освіти в контексті
процесів глобалізації**

Матеріали

12 березня 2021 р.

м. Дніпро

Трансформація освіти в контексті процесів глобалізації: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Дніпро, 12 березня 2021 р). Дніпро : Міжнародний гуманітарний дослідницький центр, 2021. 88 с.

У збірнику представлені тези доповідей, оприлюднені на Міжнародній науково-практичній конференції “Трансформація освіти в контексті процесів глобалізації”, яка була проведена Міжнародним гуманітарним дослідницьким центром.

Збірник розрахований на вчених, викладачів, докторантів, аспірантів, здобувачів вищої освіти, представників державних органів влади та місцевого самоврядування, представників підприємницьких структур і широкий читацький загал.

Робочі мови конференції: українська, англійська та російська.

Видається в авторській редакції

Матеріали збірника подаються в авторській редакції та друкуються мовою оригіналу. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наведених фактів, власних імен, географічних назв, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

Відповідно до Закону України “Про авторське право і суміжні права”, при використанні наукових ідей та матеріалів цього збірника, посилання на авторів і видання є обов’язковим.

**Research
Europe.org**

IHC INTERNATIONAL
HUMANITARIAN
RESEARCH CENTER

© Колектив авторів, 2021
© Міжнародний гуманітарний
дослідницький центр, 2021
© Research Europe, 2021

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Березівська Л. Д.

О. Я. Савченко про діяльність Всеукраїнської асоціації Василя Сухомлинського щодо розвитку сухомлиністики в освітньо-науковому просторі.....7

Ворощук О. Д.

Розвиток наукових педагогічних шкіл у галузі дошкільної освіти західного регіону України (кінець ХХ ст. – початок ХХІ ст.).....9

Дічек Н. П.

Підходи до проблеми освіти дітей з особливими потребами: зміна парадигм в Україні.....11

Журавель М. В.

Шкільний підручник з інформатики як основний засіб навчання у школі.....13

Лемко Г. І.

Історичний розвиток поняття “цінність”..... 15

Маргітич А. І.

Гуманізація соціокультурного середовища як особливість освітньої діяльності коледжу.....18

Овчаренко Н. О., Майстренко Н. М.

Практичні заняття з фізики, як засіб поглиблення й закріплення знань майстрів виробничого навчання.....20

Товканець Г. В.

Умови забезпечення якості транскордонної освіти на початку ХХІ століття.....22

СЕКЦІЯ 2. ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ

Костюк С. С.

Розвиток міжкультурної комунікативної компетентності студентів у процесі навчання іноземних мов.....25

Лямзіна Н. К., Савчин І. М.

Основні принципи навчання англійської мови китайських студентів.....28

Мачача Т. С.

Мета і принципи формування змісту інтегрованого курсу “Технології” для учнів 5 – 6 класів гімназії.....30

Назаренко Т. Г.

Розробка методичних засад для реалізації інтегрованого змісту навчання географії та економіки в гімназії та ліцеї.....32

Яценко Т. О.

Формування читацької грамотності учнів як психолого-педагогічна проблема.....34

СЕКЦІЯ 3. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИКИ В ОСВІТІ

Касьянова О. М., Стриженко Т. О., Харківський В. С.

Інноваційні технології як основа сучасного освітнього процесу у вищій школі.....37

Кришінець-Андялошій К. О.

Колективне програмування як метод інноваційної діяльності закладу загальної середньої освіти.....39

СЕКЦІЯ 4. СЕРЕДНЯ ОСВІТА

Горошкін І. О.

Мовленнєві ситуації як засіб формування іншомовних комунікативних вмінь учнів гімназії..... 42

Матвеева В. П.

Обеспечение среднего образования в дистанционной форме.....44

СЕКЦІЯ 5. ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА

Корнійчук Ю. Г., Шкатула О. П.

Військове лідерство. Український вимір..... 46

СЕКЦІЯ 6. СПЕЦІАЛЬНА ОСВІТА

Лук'янчук С. М.

Рідинна підтримка у хворих на COVID-19: аналіз рекомендацій Surviving Sepsis Campaign 2020.....50

Москалюк Т. Р.

Інтеграція кінезіологічних вправ у практичну професійну діяльність вчителя-логопеда.....51

СЕКЦІЯ 7. ВИЩА ОСВІТА

Агібалова Т. М., Карачова Д. В.

Актуальність перекладу англомовних текстів економічного спрямування на сучасному етапі розвитку суспільства.....55

Котелевець О. О.

Сутність поняття “правова компетентність” майбутніх інженерів-педагогів..... 57

Сальник І. В.

Тенденції розвитку вищої освіти в аспекті її глобалізації.....59

Столярчук Л. Б.

Системний підхід до професійної підготовки майбутніх юристів.....62

Ткаченко І. А., Краснобокий Ю. М., Підгорний О. В. Підготовка майбутнього вчителя фізики в умовах модернізації природничо-наукової освіти.....	64
Товканець О. С. Менеджмент освіти в європейському освітньому просторі: завдання і напрями розвитку.....	67
Шевченко І. Ю. Економіка автомобільного транспорту як фокус освітньої програми: чи має сенс в українських реаліях?.....	69

СЕКЦІЯ 8. ПІСЛЯДИПЛОМНА ОСВІТА

Каруник К. Д. Розвиток англомовної компетентності аспірантів-медиків за допомогою проєктних технологій.....	72
Кітова О. А. Післядипломна педагогічна освіта складова системи освіти України.....	74

СЕКЦІЯ 9. ОСВІТА ДОРΟΣЛИХ

Чаграк Н. І. “Інститут освіти людей третього віку” як модель освітнього середовища для старших дорослих.....	77
---	----

СЕКЦІЯ 10. ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ

Бакіко І. В., Міндюк І. О. Зарубіжний досвід організації фізичного виховання в загальноосвітніх школах.....	81
Kronstal G. S. Dynamics of runners 'results at 800 meters in modern Olympic games.....	83

СЕКЦІЯ 11. КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО

Лю Фань Особливості пейзажного мистецтва Панг Джуна.....	85
--	----

Ткаченко І. А.,

д-р пед. наук,
професор кафедри фізики та інтегративних
технологій навчання природничих наук,
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини, м. Умань

Краснобокий Ю. М.,

канд. фіз.-мат. наук,
доцент кафедри фізики та інтегративних
технологій навчання природничих наук,
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини, м. Умань

Підгорний О. В.,

викладач кафедри фізики та інтегративних
технологій навчання природничих наук,
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини, м. Умань

Ткаченко І. А., Краснобокий Ю. М., Підгорний О. В. Підготовка майбутнього вчителя фізики в умовах модернізації природничо-наукової освіти. *Трансформація освіти в контексті процесів глобалізації* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Дніпро, 12 березня 2021 р). Дніпро : Міжнародний гуманітарний дослідницький центр, 2021. С. 64 – 67.

ПІДГОТОВКА МАЙБУТЬОГО ВЧИТЕЛЯ ФІЗИКИ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПРИРОДНИЧО-НАУКОВОЇ ОСВІТИ

Об’єктивною необхідністю суттєвої зміни структури і змісту природничо-наукової освіти є потреба упровадження нових теорій, що принципово змінюють уявлення про природничо-наукову картину світу. Тому освіта як засіб визначення орієнтирів реформування всіх галузей високотехнологічного суспільства та інших сфер діяльності повинна мати випереджувачий характер, в наслідок швидкої зміни нових технологій у всіх сферах виробництва та потреби оволодіння певними комплексними уміннями й навичками. Нова ідеологія освіти полягає в тому, що її зміст будується не лише на основі виділення головних аспектів наук як бази шкільних дисциплін. Вона знайшла своє відображення у створенні особистісно зорієнтованої парадигми навчання. У межах цієї парадигми природнича освіта пов’язується з можливістю реалізації творчо-діяльнісного існування людини в навколишньому світі, а фізичні знання стають фундаментальними, впливаючи безпосередньо на формування наукового стилю мислення. Саме тому одне із найважливіших завдань сучасної системи освіти полягає у впровадженні продуктивних, проблемних методів навчання і виховання, формування творчої особистості. Але, як відомо, творчість неможлива без знань. В сучасних умовах необхідно поєднати інформаційну і творчу (креативну) функції освіти. Соціальне замовлення на

підготовку творчого фахівця-вчителя, що перебуває у постійному пошуку ефективних та раціональних методів навчання і виховання, надійно науково та методично підготовленого, визначає один з головних пріоритетів діяльності вищої педагогічної школи. У межах означеної проблеми на різних рівнях природничої освіти від початкової до вищої школи належить змінити акценти з інформаційного на проблемно-діяльнісний тип освітнього процесу.

Усе це накладає додаткові вимоги до процесу підготовки майбутнього вчителя фізики. Адже фізика у науковому пізнанні відіграє чи не найважливішу роль, оскільки має справу з єдиними та загальними законами, справедливими для всіх структур природничо-наукової сфери. Фізика як наука відноситься до фундаментальних наук, які вивчають загальні закономірності перебігу та розвитку навколишнього світу. Справедливість суджень фізичних теорій у формуванні єдиної природничо-наукової картини світу переконливо доводиться за допомогою сучасних астрофізичних досліджень. Конкретизація знань про фізичні теорії і окремі теоретичні положення сучасної фізики на астрономічному матеріалі (і навпаки), а також обґрунтування даних сучасної космології на основі фундаментальних фізичних теорій є переконливою ілюстрацією взаємозв'язку емпіричних і теоретичних методів (і рівнів) пізнання та сучасних тенденцій цього взаємозв'язку. Фізичні методи проникають у різні науки, а фізика здатна розкрити загальну основу, єдиний механізм елементарних явищ, які лежать у фундаменті більш складних природничих процесів. Загально відомо, що найбільшим інтегрованим потенціалом природничо-наукового циклу володіє загальний курс фізики, оскільки основні поняття, теорії і закони фізики широко представлені і використовуються у більшості інших загальнонаукових і вузько прикладних дисциплін, що створює необхідну базу для розвитку комплексу загальнонаукових компетентностей. Саме у фізиці сформульовані загальнонаукові принципи, наприклад, принцип відповідності Бора, який виражає інтегральний взаємозв'язок, загальну закономірність розвитку не лише фізичних теорій, а й теорій інших наук (стара теорія зберігається у вигляді граничної форми та часткового випадку нової теорії; нова теорія за необхідного граничного переходу закономірно передається в стару). Незаперечним є те, що в результаті вивчення циклу природничих дисциплін, випускник повинен знати фундаментальні закони природи, неорганічної і органічної матерії, біосфери, ноосфери, розвитку людини; уміти оцінювати проблеми взаємозв'язку індивіда, людського суспільства і природи; володіти навиками формування загальних уявлень про матеріальну першооснову Всесвіту.

За таких умов основною вимогою постає відтворення такого типу навчання, що забезпечує активну розумову діяльність, виробляє уміння зіставляти, порівнювати, узагальнювати, орієнтуватись у нових обставинах, формує узагальнюючі уміння і навички. Найбільш цінним у підготовці майбутніх учителів природничого спрямування набуває вміння приймати нестандартні рішення, відповідати за свої дії та прогнозувати їх наслідки. За період навчання у них мають бути сформовані такі компетентності та компетенції, які їм будуть потрібні упродовж всього життя, у якій

би галузі вони не працювали, це – самостійність суджень, уміння концентруватися на основних проблемах, постійно розширювати свій науковий світогляд.

У традиційній практиці вищих навчальних закладів існують два підходи до вирішення проблеми підготовки вчителя фізики. Перший з них зорієнтований на передачу здобувачу вищої освіти спеціальних предметних знань, на формування ділових умінь і навичок. За цього передбачається, що світогляд немов би “формується” сам по собі і не так суттєво відображається на фаховій діяльності спеціаліста. Методології мислення майбутнього учителя така практика не надає суттєвого значення; в процесі викладання не акцентується увага на її методологічних принципах і проблемах.

Інший підхід до проблеми навчання і виховання зорієнтований на формування визначеного типу особистості фахівця, який володіє не лише професійними знаннями, а й високою культурою мислення, методологічними принципами пошуку і застосування знань, діяльним науковим світоглядом, відчуває особисту відповідальність за результати діяльності чи бездіяльності. Саме науковий світогляд – це погляд на Всесвіт, на природу і суспільство, на все, що нас оточує і що відбувається у нас самих; він проникнутий методом наукового пізнання, який відображає речі і процеси такими, якими вони існують об’єктивно; він ґрунтується виключно на досягнутому рівні знань всіма науками. Така узагальнена система знань людини про природні явища і її відношення до основних принципів буття природи складає природничо-науковий аспект світогляду. Тому, світогляд – утворення інтегральне і ефективність його формування в основному залежить від ступеня інтеграції всіх навчальних дисциплін. Адже до складу світогляду входять і відіграють у ньому важливу роль такі узагальнені знання, як повсякденні (життєво-практичні), так і професійні та наукові. Такий світогляд можна сформувати під час освітнього процесу за умови взаємодії природничих, технічних, гуманітарних та соціально-економічних наук. Науковий стиль мислення такого фахівця орієнтує на усвідомлення об’єктивної необхідності для опанування культурою використання відомих методологічних підходів в подальшій професійній діяльності. Перехід в умовах модернізації освіти означає переорієнтацію процесу на результат отримання знань в діяльнісному вимірі, у зміні акценту з накопичування нормативно визначених знань, умінь і навичок на формування й розвиток в особистості здатності до практичних дій, на застосування власного досвіду успішних дій у конкретних ситуаціях, організації освітнього процесу на основі урахування необхідних навчальних досягнень майбутнього вчителя фізики, забезпечення його спроможності відповідати реальним запитам швидкозмінного ринку праці й мати сформований потенціал для швидкої адаптації як у майбутній професії, так і в соціальній структурі.

У процесі фахової підготовки вчителя фізики необхідно постійно відслідковувати відповіді на питання, як майбутній учитель фізики володіє фактичним матеріалом, як застосовує сучасні інноваційні технології навчання. Модель спеціальної підготовки повинна бути прогностична щодо фахової

діяльності сучасного вчителя фізики. Науковий стиль мислення такого фахівця орієнтує на усвідомлення об’єктивної необхідності для опанування культурою використання системно-синергетичного підходу в якості адекватного методу, використовуваного в професійній діяльності. В умовах модернізації природничо-наукової освіти саме фахова підготовка здобувачів вищої освіти з природничо-наукових спеціальностей є тим базисом для формування ключових компетентностей та компетенцій у майбутніх учителів фізики.

Товканець О. С.,
д-р пед. наук, доцент,
доцент кафедри загальної
педагогіки і педагогіки вищої школи,
Державний вищий навчальний заклад
"Ужгородський національний
університет", м. Ужгород

УДК 378.11

Товканець О. С. Менеджмент освіти в європейському освітньому просторі: завдання і напрями розвитку. *Трансформація освіти в контексті процесів глобалізації* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Дніпро, 12 березня 2021 р). Дніпро : Міжнародний гуманітарний дослідницький центр, 2021. С. 67 – 69.

МЕНЕДЖМЕНТ ОСВІТИ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ: ЗАВДАННЯ І НАПРЯМИ РОЗВИТКУ

Актуальними проблемами сучасного менеджменту освітньої політики є: оптимізація функцій управління і розподілу повноважень, ресурси управління і розвитку освіти, моніторинг освіти і його громадська підзвітність, роль освіти у вирішенні міжнаціональних і міжконфесійних конфліктів, забезпеченні ринкових механізмів у наданні освітніх послуг, ефективності використання фінансових і матеріальних ресурсів в реалізації цілей освіти, рівності освітніх можливостей і справедливості доступу, формування освітніх стандартів (Бражник, 2002, с. 162).

Проведений аналіз правових актів і наукових джерел, які формують основи для координації політики в галузі освіти європейських країн, дозволяє виділити три основні групи стратегічних цілей менеджменту освіти: цілі якості / ефективності: “підвищення якості та ефективності систем освіти і підготовки”; цілі справедливості: “забезпечення загального доступу до освіти і підготовки”; цілі управління: “відкриття систем освіти і навчання для більш широкого світу” [3].

Європейськими країнами визначено ряд проблемних аспектів щодо освітньої політики, зокрема в напрямі менеджменту освіти на загальноєвропейському, національному та регіональному рівнях. В аналітичній доповіді Світового банку [2] фахівці з людського розвитку виділили ряд проблемних сфер, що і вплинуло на початку